

Vydává Ministerstvo financí České republiky ve spolupráci s Českou národní bankou ve vydavatelství *Economia*, a. s., Praha

© Ministerstvo financí ČR

Adresa redakce: Vinohradská 49
120 74 Praha 2

Tel.: (02) 253 018 nebo: (02) 24 21 00 25, 1.6141
Fax: (02) 253 728

Šéfredaktor: Ing. Ivan Kočárník, CSc.

Publishers: Ministry of Finance of the Czech Republic in Cooperation with Czech National Bank in Publishing House *Economia*, Prague

© Ministry of Finance of the Czech Republic

Editor's Office: Vinohradská 49
120 74 Prague 2
Czech Republic

Editor in Chief: Ivan Kočárník

OBSAH

Ivan KOČÁRNÍK: Exposé místopředsedy vlády a ministra financí ČR k návrhu státního rozpočtu ČR na rok 1995	1
Jiří KINKOR—Drahomíra VAŠKOVÁ: Analýza působení standardních daňových úlev fyzických osob a inflace v letech 1993—1995	13
Václav VYBÍHAL: K možnostem uplatnění poměrových ukazatelů při hodnocení výsledků podnikatelské činnosti bank (I)	22
Zdeněk ZMEŠKAL: Dynamický optimalizační model volby odpisové metody, tvorby a užití finančních zdrojů	29
Milan KRÍŠTOF: Pravděpodobnostní aspekty hotovostního toku	37

Přehled — Survey

TABULKA č. 1 Souhrnný přehled příjmů a výdajů veřejných rozpočtů v roce 1995	42
TABULKA č. 2 Bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu ČR	42
TABULKA č. 3 Bilance příjmů a výdajů okresních úřadů a obcí	43
TABLE 1 Survey of Public Revenue and Expenditure for 1995	45
TABLE 2 Central Budget	45
TABLE 3 Local Budgets	46
Informace	48

Uprostřed čísla:

Petr ZAHRADNÍK: **Investiční možnosti individuálního investora** — 2. část: ss. 13—28

CONTENTS

Ivan KOČÁRNÍK: Exposé of the Deputy Prime Minister and Minister of Finance of the Czech Republic to the Proposal of the State Budget for 1995	1
Jiří KINKOR—Drahomíra VAŠKOVÁ: The Impact of the Individual Income Tax Standard Deductions and Inflation Analyses in 1993—5	13
Václav VYBÍHAL: The Possibilities of Utilizing Ratio Indices to Evaluate Bank Profitability (Part I)	22
Zdeněk ZMEŠKAL: Using a Dynamic Optimization Model for Financial Planning	29
Milan KRÍŠTOF: Probability Aspects of Cash Flow	37

Survey

TABLE 1 Survey of Public Revenue and Expenditure for 1995	(in Czech) 42 (in English) 45
TABLE 2 Central Budget	(in Czech) 42 (in English) 45
TABLE 3 Local Budget	(in Czech) 43 (in English) 46

In the middle of this issue:

Petr ZAHRADNÍK: **Investment Opportunities for an Individual Investor** — 2nd Part: pp. 13—28

Analýza působení standardních daňových úlev fyzických osob a inflace v letech 1993—1995*

Jiří KINKOR—Drahomíra VAŠKOVÁ**

V oblasti zdanění příjmů fyzických osob přinesl nový daňový systém z ledna 1993 zásadní změny. Jednou z nich bylo zavedení institutu nezdanitelného minima a dalších daňových odpočtů, které odrážejí osobní situaci poplatníka a modifikují míru daňového zatížení.

Novela zákona o dani z příjmu, která vstupuje v platnost k 1. 1. 1995, obsahuje mimo jiné i dvě úpravy, kterými vláda reaguje na inflační znehodnocení daňových úlev poskytovaných fyzickým osobám. Jde o zvýšení částky nezdanitelného minima na 24 000 Kč (resp. o 2 400 Kč) ročně a o zvýšení odpočtu na dítě na 12 000 Kč (resp. o 1 200 Kč) ročně. Podobná změna byla provedena již pro rok 1994 jako kompenzace očekávané inflace vzhledem k roku 1993.

Obě jmenované úlevy se poskytují formou vynětí ze základu daně, tedy odečtením fixní nominální částky od daňového základu. Progresivní zdanění příjmů fyzických osob tvořené rostoucí mezní statutární daňovou sazbou způsobuje, že u různých daňových poplatníků se stejný odpočet od daňového základu projeví různým snížením daňové povinnosti podle výše jejich příjmů. Jinak řečeno, stejná zákonná částka úlevy se u různých poplatníků transformuje do různě veliké efektivní podpory.¹

Cílem této statě je zjištění a porovnání efektů úlev od roku 1993, kdy byl zaveden nový daňový systém, až po záměry vlády pro rok 1995. Působení změn úlev v inflačním prostředí sledujeme na vývoji reálné efektivní podpory poskytované poplatníkům daně z příjmu a na vývoji daňového zatížení (průměrné sazby) touto daní. Obě veličiny — reálnou efektivní podporu i daňové zatížení — však izolujeme od vlivu změny reálných příjmů a modelujeme jejich vývoj pouze v závislosti na inflaci. Pomíjíme zdanění srážkovou daní, pro které tento typ úlev není relevantní. Pro usnadnění grafické prezentace analýzy se omezuje na poplatníky s měsíčním příjmem (ze závislé činnosti) do 30 000 Kč, o nichž jsme přesvědčeni, že tvoří drtivou většinu poplatníků této daně. K závažné újmě na vypovídací schopnosti analýzy tedy nedochází.

* Tento článek navazuje na stať Jiřího Kinkora „Standardní daňové úlevy a inflace“ (Finance a úvěr, 1994, č. 6), který otevřel diskuzi k metodám poskytování úlev u individuálního zdanění příjmů a vlivu inflace.

** Ing. Jiří Kinkor, Ing. Drahomíra Vašková, CSc., poradci ministra financí ČR

¹ Pojem „efektivní podpora“ byl zaveden v [Kinkor 1994, s. 266]. Představuje velikost snížení daňové povinnosti způsobené úlevou. Reálná efektivní podpora pak vyjadřuje očištění od inflace.

Metodologie analýzy

Působení úlev a inflace lze analyzovat v zásadě dvěma přístupy:

(1) Buď nás zajímá, jakou celkovou efektivní podporu stát všem poplatníkům poskytuje a jak se v inflačním prostředí mění celkové průměrné zatížení všech poplatníků. V tom případě je důležitým faktorem analýzy i vývoj reálných příjmů, který vede díky progresivitě (reálné příjmy se posouvají do vyšších pásem) k nárůstu efektivní podpory a celkového průměrného daňového zatížení.

(2) Nebo nám jde pouze o vyšetření izolovaného vlivu inflace na poplatníky z jednotlivých příjmových skupin, který je třeba modelovat na konstantních reálných příjmech. Změna efektivní podpory a daňového zatížení poplatníka, který se v základním období nacházel v určitém pásmu, je pak dána tím, že v následujících obdobích odpovídá jeho stejnému reálnému příjmu — promítnutím inflace — vyšší nominální příjem (možný posun korespondujícího nominálního příjmu do vyššího pásma). Růst nominálního příjmu je tedy pouze modelový, slouží jen k porovnání zdanění nominálně odlišných, avšak reálně shodných příjmů (viz dále — tabulky).

V tomto článku uplatňujeme výhradně druhý přístup. Záměrně analýzu izolujeme od skutečného vývoje výše a struktury rozložení příjmů (které jsou jinak — např. pro predikci daňového výnosu — samozřejmě velmi důležitým faktorem), protože na daňové zatížení v jednotlivých příjmových pásmech nemají žádný vliv. Zajímá nás pouze působení inflace.

Vývoj efektivní podpory

Nezdanitelné minimum

Tabulka č. 1 ukazuje vývoj reálné efektivní podpory jako efekt odpočtu nezdanitelného minima na daňovou povinnost. Nezdanitelné minimum činilo 20 400 Kč v roce 1993, 21 600 Kč v roce 1994 a pro rok 1995 se navrhuje jeho další zvýšení o 2 400 Kč na 24 000 Kč. Tím se odpočet v roce 1994 valorizuje o 6 % a v roce 1995 o dalších 11 %. Kumulovaná míra valorizace za oba roky představuje 17,6 %.

Propočet reálné efektivní podpory je proveden na konstantních reálných příjmech. Při modelování jejich výše jsme vyšli z nominálních příjmů roku 1993 (základ = 100 %). V letech 1994 a 1995 jsme nominální příjmy upravili o odhadovanou inflaci měřenou změnou průměrné úrovně spotřebitelských cen. V roce 1994 odhadujeme míru inflace na 10 % a pro rok 1995 prognózujeme 8 %. Nominálnímu příjmu x v roce 1993 pak reálně odpovídá nominální příjem $1,1x$ v roce 1994 a $1,08 \cdot 1,1x$ v roce 1995.

Z porovnání míry inflace s mírou valorizace v letech 1994 a 1995 vyplývá, že v roce 1994 je míra valorizace nedostatečná, zatímco pro rok 1995 se navrhuje valorizace, která odhadovanou inflaci převyšuje. Celkově za oba roky míra valorizace (17,6 %) nekompensuje míru inflace (18,8 %).

Nominální efektivní podpory vypočteme jako rozdíl daňové povinnosti při absenci úlevy a daňové povinnosti za přítomnosti úlevy. Daňová povinnost je v obou případech vypočtena v souladu se zákonem, tj. po odpočtu pojistného na sociální a zdravotní pojištění.² V letech 1994 a 1995 jsou pak nominální efektivní podpory zpětně deflovány, čímž dostáváme výslednou reálnou efektivní podporu.

² Souhrnná sazba pojistného na sociální a zdravotní pojištění v roce 1993 činila 13,5 % z hrubé mzdy a v roce 1994 se snížila na 13,25 %.

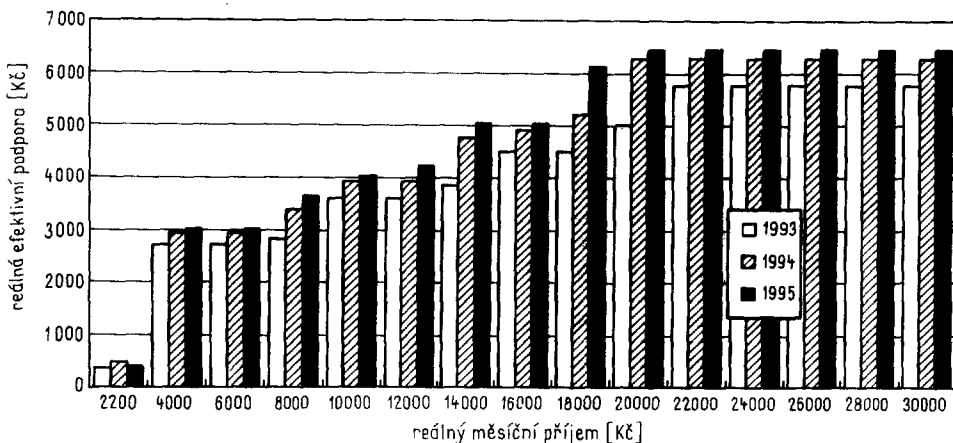
TABULKA č. 1 Vývoj reálné roční efektivní podpory z titulu nezdanitelného minima

reálný měsíční příjem [Kč]	[Kč]			[Kč]	[Kč]	[%]	[%]
	1993	1994	1995	1994—1993	1995—1993	1994/1993	1995/1993
2 200	3 060	2 945	3 030	-115	- 30	- 3,74	- 0,97
4 000	3 060	2 945	3 030	-115	- 30	- 3,74	- 0,97
6 000	3 170	3 341	3 628	171	458	5,39	14,45
8 000	4 080	3 927	4 040	-153	- 40	- 3,74	- 0,97
10 000	4 080	3 927	4 192	-153	112	- 3,74	2,74
12 000	4 305	4 718	5 051	413	746	9,60	17,32
14 000	5 100	4 909	5 051	-191	- 49	- 3,74	- 0,97
16 000	5 100	5 113	6 099	13	999	0,25	19,59
18 000	5 576	6 284	6 465	708	889	12,69	15,94
20 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97
22 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97
24 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97
26 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97
28 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97
30 000	6 528	6 284	6 465	-244	- 63	- 3,74	- 0,97

Vývoj reálné efektivní podpory je zobrazen také na grafu č. 1, který je z tabulky přímo odvozen.

Tabulka č. 1 a graf č. 1 naznačují, že změna velikosti reálné efektivní podpory není triviální funkcí změny nominální částky úlevy. Je ovlivněna nejen samotnou výší úlevy, ale také změnou výše pojistného, mírou inflace, výší příjmu, výší

GRAF č. 1 Reálná efektivní roční podpora z titulu nezdanitelného minima (u vybraných příjmových skupin)

mezních zákonných sazeb a polohou mezní koruny příjmu v rámci daňového pásma, která určuje, zda a nakolik dochází u nominálně vyššího příjmu k „přesunu úlevy“ do vyššího pásma. Pokud bychom vztah daňové úlevy a efektivní podpory v prostředí daňové progresivity a inflace chtěli vyjádřit obecně, dospěli bychom k několika poměrně komplikovaným vztahům, jejichž podoba navíc ještě závisí na přítomnosti či absenci valorizace úlevy v kombinaci s přítomností či absencí valorizace pásem.

Pomineme-li distorzní vlivy výše jmenovaných faktorů, lze vyvodit, že změny částky nezdanitelného minima v letech 1994 a 1995 přispěly k udržení stability reálné efektivní podpory v jednotlivých příjmových skupinách.

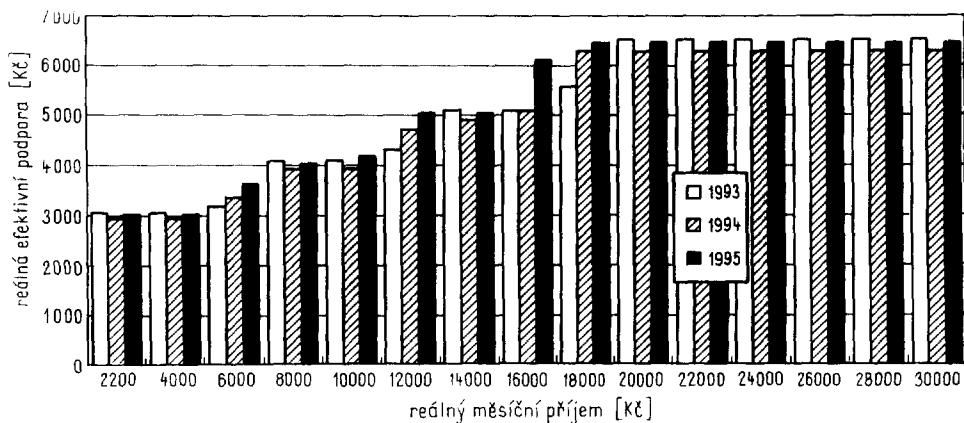
Úleva na dvě děti

Zákonný odpočet na dítě v roce 1993 činil 9 000 Kč, v roce 1994 pak 10 800 Kč a pro rok 1995 se navrhuje jeho další zvýšení o 1 200 Kč na 12 000 Kč. Míra valorizace u této úlevy v obou letech více než kompenzuje cenový nárůst a celkově za oba roky přesahuje míra valorizace (33,3 %) míru inflace (18,8 %) poměrně výrazně. Propočet podpory provádíme u poplatníka se dvěma dětmi, protože je častějším případem než poplatník s jiným počtem dětí. Postupovali jsme obdobně jako u tabulky č. 1. Protože úleva na děti nestojí nikdy samostatně, nýbrž v kombinaci se základní úlevou (nezdanitelným minimem), je daňová povinnost jak bez úlevy na děti, tak s úlevou vypočítána při uplatnění základní úlevy.

TABULKA č. 2 Vývoj reálné roční efektivní podpory z titulu úlevy na dvě děti

reálný měsíční příjem [Kč]	[Kč]			[Kč]	[Kč]	[%]	[%]
	1993	1994	1995	1994—1993	1995—1993	1994/1993	1995/1993
2 200	380	477	404	117	44	32,58	12,23
4 000	2 700	2 945	3 030	245	330	9,09	12,23
6 000	2 700	2 945	3 030	245	330	9,09	12,23
8 000	2 830	3 400	3 657	570	827	20,14	29,24
10 000	3 600	3 927	4 040	327	440	9,09	12,23
12 000	3 600	3 927	4 226	327	626	9,09	17,38
14 000	3 845	4 777	5 051	932	1 206	24,25	31,35
16 000	4 500	4 909	5 051	409	551	9,09	12,23
18 000	4 500	5 195	6 146	695	1 646	15,45	36,59
20 000	5 004	6 284	6 465	1 280	1 461	25,57	29,19
22 000	5 760	6 284	6 465	524	705	9,09	12,23
24 000	5 760	6 284	6 465	524	705	9,09	12,23
26 000	5 760	6 284	6 465	524	705	9,09	12,23
28 000	5 760	6 284	6 465	524	705	9,09	12,23
30 000	5 760	6 284	6 465	524	705	9,09	12,23

GRAF č. 2 Reálná efektivní roční podpora z titulu úlevy na dvě děti (u vybraných příjmových skupin)

Z grafu č. 2, který je opět „zrcadlovým odrazem“ tabulky č. 2, jsou na první pohled zřetelné dvě skutečnosti. V letech 1994 i 1995 reálná efektivní podpora roste ve všech příjmových skupinách. Děje se tak díky úpravám nominálních částek, kdy zejména v roce 1994 činí nárůst částky úlevy 20 % oproti roku 1993. Váha tohoto faktoru zastíňuje působení všech ostatních faktorů zmíněných v komentáři k tabulce č. 1. Druhým výrazným rysem této podpory je to, že i přes provedené úpravy částek úlev dostávají poplatníci s nejnižšími příjmy podporu citelně nižší. Příčinou této skutečnosti je celková výše a řazení jednotlivých odpočtů z daňového základu. Před uplatněním úlevy na děti se uplatňuje totiž nejprve odpočet platby pojistného na sociální a zdravotní pojištění a pak ještě základní odpočet. Od jisté hranice příjmu směrem dolů pak dochází k tomu, že část poplatníků nemá možnost uplatnit úlevu na děti v plné výši, protože předchozí odpočty snižují daňový základ na výši, která je nižší než částka úlevy.

V nejnižší příjmové skupině tak dochází k zajímavému důsledku vztahu mezi základním odpočtem a úlevou na děti. V roce 1994, kdy zvýšení základní úlevy (6 %) nestačí kompenzovat inflaci (10 %), dochází k poklesu reálné efektivní podpory z titulu této úlevy. Relativním snížením váhy základní úlevy se však „vytváří prostor“ pro větší (ale přesto neúplné) uplatnění úlevy na děti; v důsledku toho v tomto roce zaznamenáváme zvýšení podpory z tohoto titulu. V roce 1995 tomu bude zřejmě naopak, neboť nadměrně valorizovaná základní úleva „zabere více prostoru“ na úkor uplatnění úlevy na děti, čímž efektivní podpora z titulu dětí oproti roku 1994 v nejnižší příjmové skupině poklesne.

Efektivní daňové zatížení

Tabulka č. 3 charakterizuje změny efektivního zatížení měřeného průměrnou daňovou sazbou příjmů fyzických osob. Tabulka odráží působení inflace, dopad zvýšení nezdanitelného minima a odpočtu na děti. Zatížení modelujeme na stejných příjmech jako v tabulce č. 1.

Grafy č. 3 a 4 (přímo odvozené z tabulky č. 3) naznačují, že daňové zatížení u průměrných a nižších příjmů (tzn. u převážné většiny poplatníků) se téměř nemění, kdežto u vyšších příjmů mírně roste. Protože odchylky daňové zátěže mezi jed-

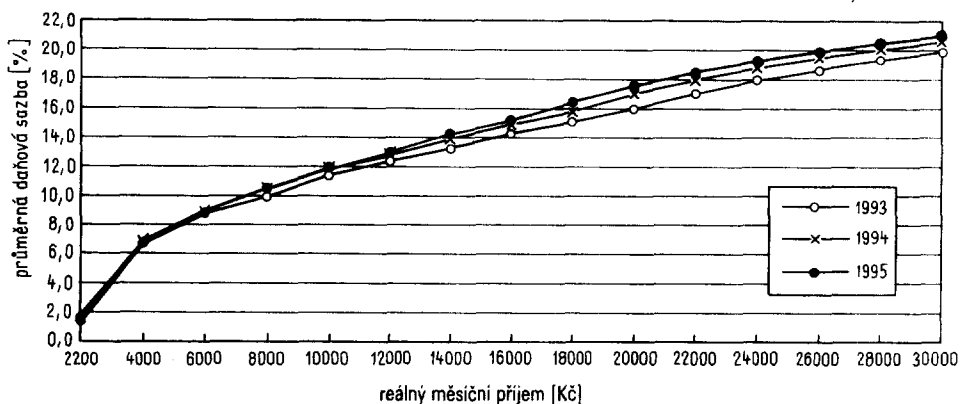
TABULKA č. 3 Průměrná daňová sazba

v %

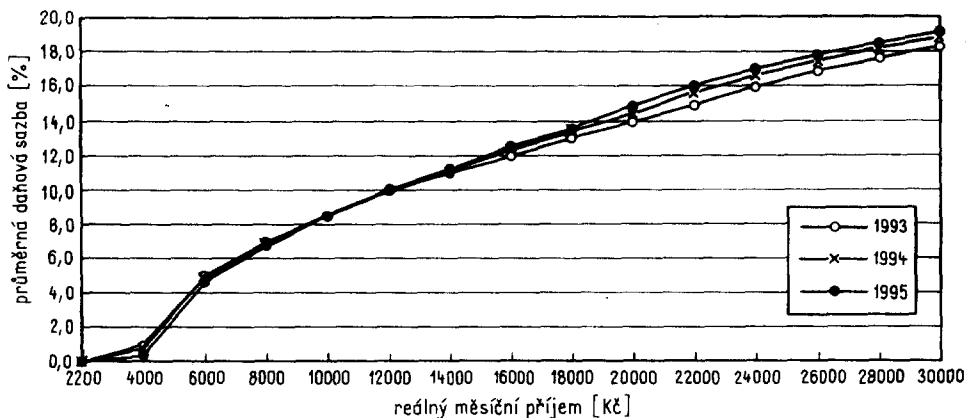
reálný měsíční příjem [Kč]	bez dětí			dvě děti		
	1993	1994	1995	1993	1994	1995
2 200	1,4	1,8	1,5	0,0	0,0	0,0
4 000	6,6	6,9	6,7	1,0	0,7	0,4
6 000	8,7	8,9	8,8	5,0	4,8	4,6
8 000	9,9	10,4	10,5	7,0	6,9	6,7
10 000	11,4	11,8	11,9	8,4	8,5	8,5
12 000	12,4	12,7	12,9	9,9	10,0	10,0
14 000	13,2	13,9	14,2	10,9	11,0	11,2
16 000	14,3	14,9	15,1	11,9	12,3	12,5
18 000	15,1	15,8	16,3	13,0	13,4	13,5
20 000	16,0	17,0	17,5	13,9	14,3	14,8
22 000	17,0	17,9	18,4	14,8	15,6	16,0
24 000	17,9	18,8	19,2	15,9	16,6	17,0
26 000	18,7	19,4	19,9	16,8	17,4	17,8
28 000	19,3	20,0	20,4	17,6	18,2	18,5
30 000	19,9	20,6	20,9	18,3	18,8	19,1

notlivými roky jsou tak malé, že u nízkých příjmových skupin lze na grafech č. 3 a 4 míru a směr změny sotva rozeznat, je zajímavé sledovat odchylky na grafech č. 5 a 6, které znázorňují nikoli absolutní výši průměrné sazby, ale její přírůstek v letech 1994 a 1995 oproti roku 1993. Jsou tedy přímo odvozeny z grafů č. 3 a 4.

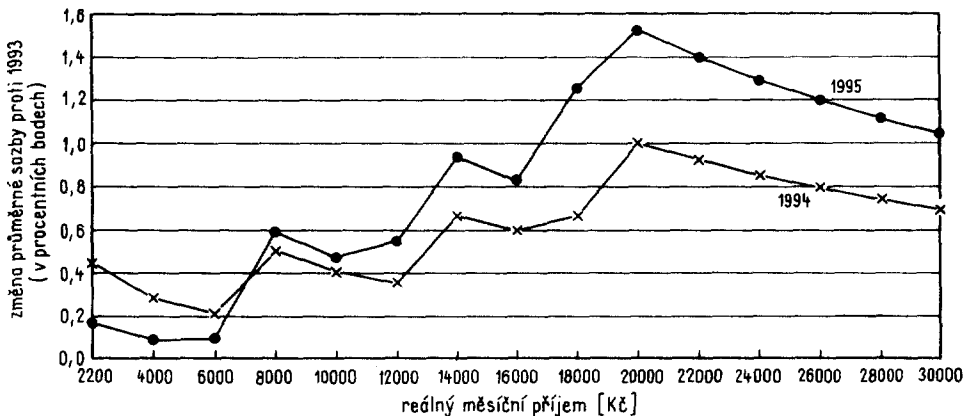
GRAF č. 3 Reálné daňové zatížení individuálního příjmu poplatníka bez dětí (u vybraných příjmových skupin)

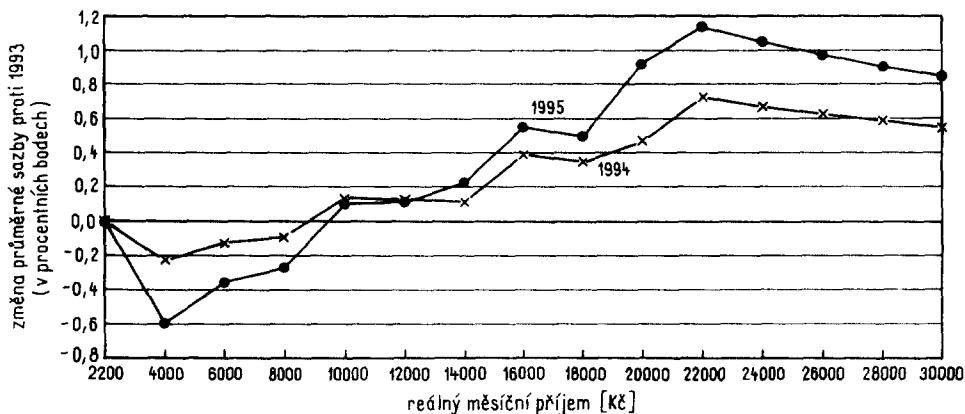
GRAF č. 4 Reálné daňové zatížení individuálního příjmu poplatníka se dvěma dětmi (u vybraných příjmových skupin)

GRAF č. 5 Změna reálného daňového zatížení individuálního příjmu v letech 1994 a 1995 oproti 1993 u poplatníka bez dětí

GRAF č. 6 Změna reálného daňového zatížení individuálního příjmu v letech 1994 a 1995 oproti 1993 u poplatníka se dvěma dětmi

Vztah změny reálné efektivní podpory a změny daňového zatížení

Bez hlubšího uvažování by se vztah změny daňového zatížení a změny reálné efektivní podpory možná mohl zdát triviální: zvýšení podpory by mělo snížit zatížení a naopak. Porovnááme-li však vývoj obou veličin v jednotlivých tabulkách a grafech, zjistíme, že tomu tak není. I při zvýšení reálné efektivní podpory může dojít ke zvýšení daňové zátěže a naopak. Nelogické je to pouze na první pohled. Reálná efektivní podpora sice odráží vliv posunu příjmu do vyšších daňových pásem, avšak jen potud, pokud se do vyššího pásma „posouvá“ — byť jen částečně — samotná úleva. Pokud se valorizovaná úleva posouvá pouze uvnitř pásma, reálná efektivní podpora se nemění. Ke změně rozložení částí příjmu mezi jednotlivými pásmy (bracket creep — plazení se mezi pásmy) však dochází vždy, když se neprovádí (úplná) valorizace pásem. K té se u nás zatím nepříkročilo, čímž se daňové zatížení může zvyšovat i při valorizaci úlev.

Závěr

Valorizace standardních úlev v letech 1994 a 1995 udržela výši efektivní podpory u většiny daňových poplatníků zhruba na reálné úrovni roku 1993, která byla nastavena zavedením nového daňového systému.

Přesto je daňové zatížení u části poplatníků (zejména bezdětných) z důvodu inflační eroze v letech 1994 a 1995 mírně vyšší než v roce 1993.

U poplatníků z vyšších příjmových skupin se projevuje efekt absence valorizace pásem, který převážil i reálné zvýšení efektivní podpory z titulu nezdanitelného minima, ke kterému — i při jeho nedostatečné valorizaci — došlo v některých příjmových skupinách při jeho „posunu“ přes hranici pásem. Např. poplatníkovi s reálným měsíčním příjmem 16 000 Kč se podpora z titulu nezdanitelného minima v roce 1995 oproti roku 1993 zvyšuje téměř o 20 % (viz tabulka č. 1), a přesto se jeho daňové zatížení zvyšuje o 0,7 procentního bodu (viz tabulka č. 3).

U poplatníků s nejnižšími příjmy je nárůst zatížení jednoznačně způsoben nedostatečnou valorizací nezdanitelného minima. Naproti tomu u stejně příjmově situovaných poplatníků se dvěma dětmi dochází k nepatrnému poklesu zatížení, což je důsledek nadbytečné valorizace úlevy na děti, zejména v roce 1994. Teprve u reálných příjmů vyšších než 8 000 Kč je tento faktor zastíněn působením absence valorizace pásem.

Ačkoli prováděná valorizace úlev přispívá k udržování stability reálné efektivní podpory a daňového zatížení, zásadní problém daňové nespravedlnosti používaného typu úlevy (vynětí ze základu) zůstává neřešen. Grafy č. 1 a 2 velmi názorně demonstrierují známý paradox „na hlavu postavené“ podpory, kdy vyšší příjmové skupiny dostávají podporu vyšší než poplatníci s příjmy nižšími, pomíne-li otázku, proč se u vyšších příjmů vůbec nějaká podpora poskytuje. K největší nespravedlnosti pak dochází zřejmě u nejnižší příjmové skupiny, která z důvodu kumulace ostatních odpočtů do daňového základu není schopna plně využít nároku na odpočet na děti, neboť jej není z čeho odečíst.

Při nepřesné valorizaci úlev a pásem se tato nespravedlivá struktura podpor navíc nesmírně komplikovaně mění, což téměř vylučuje možnost, že by zjištěná struktura adresování podpor byla vládním záměrem. Spíše je nezamýšleným důsledkem působení inflace na daňový systém, který se nachází v určité fázi své reformy.

Fiskálněpolitická doporučení

- Co lze doporučit pro daňovou politiku? Je třeba — mimo jiné — vážně uvažovat o: — valorizaci daňových pásem, bez níž bude i nadále docházet k tichému zvyšování daňového zatížení z titulu inflace,
- odstranění standardních „sociálních“ úlev z daňového systému, popřípadě přechodu na zápočtovou formu úlevy (viz [Kinkor 1994], s. 267—273),
- uzákonění automatické valorizace pásem i případných úlev, a tím omezení možnosti vlády nedostatečnou či chybějící valorizací posilovat příjmovou stránku rozpočtu.

LITERATURA

CASE, K.—FAIR, R.: Principles of Economics. Prentice Hall 1992.

JAMES, S.—NOBES, Ch.: The Economics of Taxation. Oxford 1988.

KINKOR, J.: Standardní daňové úlevy a inflace. Finance a úvěr, 1994, č. 6, ss. 265—279.

MUSGRAVE, R. A.—MUSGRAVEOVÁ, P. B.: Veřejné finance v teorii a praxi. Praha, Management Press 1994.

SUMMARY

The Impact of the Individual Income Tax Standard Deductions and Inflation Analyses in 1993—5

Jiří KINKOR—Drahomíra VAŠKOVÁ, Advisors to the Minister of Finance of the ČR

The new tax system of 1993 introduced some personal tax relieves recognizing the income status and family circumstances of taxpayers. This article examines the effect of two most important relieves — basic allowance and child allowance — in the inflationary period 1993—1995. Our approach is to assess the isolated effect of inflation on taxpayers at selected income levels regardless of the actual pattern of income distribution and its change over the period. We evaluate the government indexation response apparently attempting to cope with the inflationary fiscal drag. More specifically, we look at the change in the allowance-induced real subsidy and the average tax rate over the period along the income scale.

Apart from the inherent problem of the “up-side-down” subsidy given the allowance-type relief the extent — in real terms — of effective support granted through the basic allowance has been fairly stable while the degree of subsidy through the children allowance has significantly increased.

The immensely intricate pattern of allowance-induced subsidies along the income scale is further compounded by the effect on the tax burden of the absence of bracket indexation.

In conclusion, we recommend that full indexation be applied both on the relieves and the bracket structure to avoid the inflationary fiscal drag completely. More fundamentally, we propose more equitable credit method to replace the existing allowance method in case the total elimination of these “social” relieves out of the tax system seems too radical and currently not feasible.